

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2002

3. volební období

837/7

Stanovisko

prezidenta republiky, jímž vrátil Poslanecké sněmovně zákon
o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních
a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
a o změně dalších zákonů

Prezident republiky

V Praze dne 21. února 2002
Č.j.: 731/02

Vážený poslanci,

využívám svého práva daného čl. 50 odst. 1 a čl. 62 písm. h) Ústavy České republiky a vracím zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů přijatý Parlamentem dne 5. února 2002.

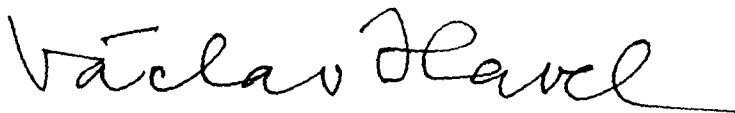
Odůvodnění:

Zákon v § 5 odst. 1 a § 8 odst. 4 zavádí nový institut náhradní rodinné péče, tzv. smluvní rodinu, která bude vykonávat výchovu a péči o dítě namísto diagnostického ústavu, kterému dítě bylo svěřeno rozhodnutím soudu. Výchova tohoto dítěte v cizí rodině se má dít na základě smlouvy mezi tímto ústavem a novou rodinou. Zákon umožňuje změnit rozhodnutí soudu o uložení ochranné výchovy nebo nařízení ústavní výchovy rozhodnutím diagnostického ústavu, který, dojde-li k názoru, že jde o zvláště odůvodněný případ, podle blíže nespecifikované smlouvy umístí dítě do smluvní rodiny. Přitom zákon neurčuje, jaký charakter má mít smlouva, co bude jejím obsahem, v jakém rozsahu budou moci být upravena práva a povinnosti, případně jaké důsledky oběma smluvními stranám a dále dítěti a jeho vlastním rodičům z toho vzniknou.

Mám vážné obavy, že takovéto opatření, určitě zamýšlené ve prospěch dětí, by mohlo být bez řádné zákonné úpravy zneužito.

Je třeba si uvědomit, že Úmluva o právech dítěte, jíž je Česká republika vázána, zakotvuje v čl. 16 ochranu dítěte před vystavením svévolnému zasahování mj. do jeho soukromého života a práva dítěte na zákonnou ochranu proti takovým zásahům. Přesun dítěte z diagnostického ústavu do smluvní rodiny je nepochybně zásahem do soukromého života dítěte. Dále čl. 4 Ústavy svěřuje ochranu základních práv a svobod soudní moci. Zde dochází k zásahu do základních práv dítěte na základě smluvního vztahu bez jakékoliv kontroly soudem. Myšlenka, jak jsem již uvedl, není špatná sama o sobě, ale přijatá úprava je nedostatečná.

S pozdravem

Poslanecká sněmovna
Parlamentu České republiky
Praha 1